

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

PETA KORIZMENA NEDJELJA

AKO PŠENIČNO ZRNO,
PAVŠI NA ZEMLJU, UMRE,
DONOSI OBILAT ROD

Bernardini

mihael

10 / 2021.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XVI. (2021.), Broj 10 (477),
PETA KORIZMENA NEDJELJA
21. ožujka 2021.

Kontakt:
vlč. Željko Rakošec,
policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula,
pomoćnik policijskoga kapelana
tel.: 88 853, 22 715, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici:
Bernadette Lopez
<http://katolika.org/>

OŽUJAK

**Ned. 21. PETA KORIZMENA
NEDJELJA**

Pon. 22. Lea Rimski; Oktavijan
Uto. 23. Turibije; Oton; Rebeka
Sri. 24. Latin; Javorka; Katarina
Švedska
Čet. 25. Blagovijest; Marijana, Marijan,
Maja; Dizma
Pet. 26. Montan i Maksima; Emanuel
Sub. 27. Rupert; Lada; Peregrin

MEDITACIJA

Život izgubiti i zadobiti 3

SLUŽBA RIJEČI

PETA KORIZMENA NEDJELJA

UVOD U ČITANJA

Vrijeme je za odluku 4

ČITANJA

**Ako pšenično zrno, pavši na zemlju,
umre, donosi obilat rod** 6

HOMILIJA

Sav svijet ode za njim 8

SLUŽBA RIJEČI

SVETI JOSIP

UVOD U ČITANJA

Vršiti volju Božju 10

ČITANJA

Evo, začet ćeš i roditi sina. 12

HOMILIJA

Prostor za Riječ 14

KATEHEZA

Godina svetog Josipa 16

Mali vjeronaučni leksikon 18

UZ SPOMENDAN

Sveti Dizma 19

NAŠI POKOJNI

20

Život izgubiti i zadobiti

Veliki paradoks života sastoji se u tome što onaj tko je život izgubio, život zapravo dobiva.

Taj paradoks potvrđuje se u mnogim, najobičnijim situacijama. Ukoliko se previše navezujemo na svoje prijatelje, mi ćemo ih sasvim sigurno izgubiti.

Ukoliko pak svoje odnose ne opterećujemo željom za posjedovanjem, zadobit ćemo brojne prijatelje.

Borimo li se svim silama za ugled u društvu, zacijelo ćemo ga izgubiti, taman kad smo pomislili kako nam je to pošlo za rukom.

Ukoliko ne težimo za tim da postanemo ugledni i poznati, može uspomena na nas potrajati i poslije naše smrti.

Želimo li uvijek biti u središtu pozornosti, najvjerojatnije ćemo završiti kao sporedna figura.

Ukoliko smo pak dovoljno slobodni da budemo ondje gdje nam je oduvijek mjesto, često ćemo se naći u samom središtu zbivanja.

Darovati svoj život drugima je velika, najveća umjetnost života.

Tim činom zadobivamo život.

Phil Bosmans

KRIŽNI PUT
MUP - SJEDIŠTE
KAPELA SV. IGNACIJA
UTORAK I PETAK
10.00 SATI

Vrijeme je za odluku

Jedna od stvari na koju današnja čitanja potiču jest da čovjek mora donijeti odluku. Čovjek se mora odlučiti hoće li zakoračiti u zoru dana ili će ostati u tami noći. Uvijek je teško ostaviti ono što čovjek poznaje, ono s čim je na »ti«. Čovjek često izražava želju da želi novi život, i to najčešće doista i želi. No, načiniti prvi korak prema tom novom životu je težak, zahtjevan i čovjek ga se plaši. Jer, toliko se toga novog traži od čovjeka. Što trenutak odluke donosi? Donosi novi savez, istinski nutarnji odnos s Bogom koji se ne temelji na zakonskom propisu. Taj savez dolazi iz srca; donosi bogat rod koji se rađa iz maloga sitnog pšeničnog zrna. Takva odluka donosi obećanje Božjeg jedinog Sina da će one koji mu služe počastiti sam Bog, i da će oni koji ga budu slušali imati život vječni. Tko ne bi poželio takve blagodati? Tko ne bi došao i prihvatio tu ponudu iz milosne Božje ruke? No te blagodati imaju i cijenu. Njih se može dobiti samo ako se savez temelji na novom srcu; bogati urod će nastupiti samo ako zrno umre, spasenje se zadobiva kroz Kristovu krv. To je cijena Božjeg darivanja.

Ne formalnost, nego stvarnost!

Kratak ulomak iz Jeremijine knjige sadrži proroštvo spasenja, tj. obećanje novoga saveza. To obećanje nosi u sebi poruku nade, opraštanja i preobrazbe. Novi savez o kojem je riječ u pojedinim se stvarima itekako razlikuje od starog. Dok je stari savez uključivao zakon isklesan na kamenim pločama i povjeren cijeloj zajednici, zakon novoga saveza bit će isklesan u srcu svakog pojedinca. Stari je savez zahtijevao vanjsko obdržavanje

(formalnost), a novi poziva na nutarnju opredijeljenost i preobrazbu. Svatko ulazi slobodno u savez i djelovanje dolazi iznutra. Za to je potrebno da čovjek bude potpuno otvoren Bogu i da bude sposoban razabirati što je volja Božja. Preobrazba koja se traži od čovjeka je puno veća od preobrazbe koja se tražila za vrijeme staroga saveza. No jedna od značajnih karakteristika tog ulomka je činjenica da je obećanje novoga saveza ponuđeno grešnom narodu. Uopće se ne spominje neko prijašnje obraćenje ili obnova ljudi. Govori se samo o Božjoj dobroti. Na taj način, ulomak je sastavljen tako da govori o Bogu koji oprašta grijeha i po nutarnjem savezu čini ljude novom, preoblikovanom zajednicom.

Kroz trpljenje se prihvaća volja Božja

Kratak ulomak iz poslanice Hebrejima je teološki jako bogat. Svaki od ta tri retka donosi ponešto drugačiji opis Krista, tj. njegove uloge. Prvi govori o dubini Kristova trpljenja; drugi o onom što je on naučio kroz trpljenje, a treći o posredničkoj ulozi koja dolazi preko trpljenja. Isus je za vrijeme svoga »zemaljskog života« uzeo na sebe ljudsko tijelo, a time i sve ograničenosti ljudskog tijela, kao što su ranjivost, slabost, nestajanje i smrt. Govor o »vapaju i suzama« neizbježno podsjeća na Isusovu smrtnu borbu u Getsemaniju. No ovdje se vjerojatno ima na umu tradicionalna židovska slika pravednika koji žarko moli. Opis emocija samo pokazuje koliko je Isus prigrlio ljudsku narav. On je te molitve upućivao i prikazivao kao što je i veliki svećenik prikazivao žrtve, i bio uslišan zbog svoje vjernosti. Iako je bio Sin Božji, Isus je naučio ono što svaki čovjek treba naučiti, a to je, prihvaćati Božju volju u raznim životnim okolnostima. Najsigurniji način naučiti tu lekciju, iako vjerojatno i najteži, jest kroz trpljenje. Isus je iskusio patnju, ali je unatoč tomu još snažnije prihvatio Božju volju. Prava lekcija za učenje!

Odricanje otvara mogućnost za drugo

Evandeoski ulomak počinje izvještajem o približavanju Grka. Spominjanje Grka upućuje na to da je i poganski svijet uključen u spasenje koje je donio Isus, budući da je došao njegov »čas«. »Čas« je vrijeme Isusove proslave, ali trenutak koga se Isus boji. Radi se, kako o času njegove proslave, tako i o času njegova trpljenja. Te su dvije stvarnosti povezane. Jedino kroz spremnost odreći se jednog oblika života, postoji nada za drugi. To vrijedi ne samo za pšenično zrno, nego i čovjekov život i mnoge okolnosti ljudskog života. Smrt i plodovi koji nakon »umiranja« slijede ne primjenjuju se samo na Isusa nego i na njegove sljedbenike. I oni moraju biti spremni umrijeti da bi živjeli. To je logika koja je možda ponekad i nerazumljiva, tj. teško prihvatljiva. Ulomak koristi riječi »ljubiti« i »mrziti«, što samo upućuje da se radi o izboru. Učenici koji su izabrali Isusa i koji ga žele nasljedovati - moraju birati. Oni koji izaberu slijediti Isusa u smrt, imat će udjela i u njegovoj proslavi. Jer Isus je radi toga i došao. Nije došao da bi izbjegao patnju, nego da po njoj sve privede Ocu.

Prvo čitanje: 2Ljet 36, 14-16.19-23

Sklopit ću novi savez i grijeha se više neću spominjati.

Čitanje Knjige proroka Jeremije

Evo dolaze dani - govori Gospodin - kad ću s domom Izraelovim i s domom Judinim sklopiti novi savez. Ne savez kakav sam sklopio s ocima njihovim u dan kad ih uzeh za ruku da ih izvedem iz zemlje egipatske, savez što ga oni razvrgoše premda sam ja gospodar njihov - govori Gospodin. Nego, ovo je savez što ću ga sklopiti s domom Izraelovim poslije onih dana - govori Gospodin: Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj. I neće više učiti drug druga ni brat brata govoreći: 'Spoznajte Gospodina!' jer svi će me poznavati, i malo i veliko - govori Gospodin - jer ću oprostiti bezakonje njihovo i grijeha se njihovih neću više spominjati.«

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 51, 3-4.12-15

Čisto srce stvori mi, Bože!

Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome,
po velikom smilovanju
izbriši moje bezakonje!
Operi me svega od moje krivice,
od grijeha me mojeg očisti!

Čisto srce stvori mi, Bože,
i duh postojan obnovi u meni!
Ne odbaci me od lica svojega
i svoga svetog duha
ne uzmi od mene!

Vrati mi radost svoga spasenja
i učvrsti me duhom spremnim!
Učit ću bezakonike tvojim stazama,
i grešnici tebi će se obraćati.

Drugo čitanje: Heb 5, 7-9

Naviknu slušati, te posta začetnik vječnoga spasenja.

Čitanje Poslanice Hebrejima

Braćo: Krist je u dane svoga zemaljskog života sa silnim vapajem i suzama prikazivao molitve i prošnje Onomu koji ga je mogao spasiti od smrti. I bī uslišan zbog svoje predanosti: premda je Sin, iz onoga što prepati naviknu slušati i, postigavši savršenstvo, posta svima koji ga slušaju začetnik vječnoga spasenja.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Iv 12, 20-33

Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, umre, donosi obilat rod.

Čitanje svetog Evandjelja po Ivanu

Uono vrijeme: Među onima koji su se došli klanjati na blagdan bijahu i neki Grci. Oni pristupe Filipu iz Betsaide galilejske pa ga zamole: »Gospodine, htjeli bismo vidjeti Isusa.« Filip ode i kaže to Andriji pa Andrija i Filip odu i kažu Isusu. Isus im odgovori:

»Došao je čas da se proslavi Sin Čovječji. Zaista, zaista, kažem vam: ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod. Tko ljubi svoj život, izgubit će ga. A tko mrzi svoj život na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni. Ako mi tko hoće služiti, neka ide za mnom. I gdje sam ja, ondje će biti i moj služitelj. Ako mi tko hoće služiti, počastit će ga moj Otac.

Duša mi je sada potresena i što da kažem? Oče, izbavi me iz ovoga časa? No, zato dođoh u ovaj čas! Oče, proslavi ime svoje!«

Uto dođe glas s neba:

»Proslavio sam i opet ću proslaviti!«

Mnoštvo koje je ondje stajalo i slušalo govoraše: »Zagrmjelo je!« Drugi govoraše: »Anđeo mu je zborio.« Isus na to reče: »Ovaj glas nije bio poradi mene, nego poradi vas. Sada je sud ovomu svijetu, sada će knez ovoga svijeta biti izbačen. A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi.«

To reče da označi kakvom će smrću umrijeti.

Riječ Gospodnja

Sav svijet ode za njim

Sav svijet ode za njim, s negodovanjem ustanovljuju farizeji poslije Isusovog ulaska u Jeruzalem. Na pragu posljednjeg tjedna čini se da Ivanovo evanđelje ponovno počinje iz početka. Grci koji su htjeli vidjeti Isusa podsjećaju na prve učenike na obali Jordana, koji su, slijedeći upute Ivana Krstitelja, pošli za Isusom.

"Htjeli bismo vidjeti Isusa". Zanimanje Izraelu susjednih naroda je veliko. Velika je i Isusova kušnja da izmakne smrti na križu i pođe stranim narodima. No Isusov odgovor je jasan: on zna da može donijeti ploda samo ako dovrši svoje djelo. On poznaje paradoks stvarnosti. Umiranje tako postaje životom, a gubiti znači dobivati. Ako se sjeme u zemlji raspadne, ono donosi ploda, ako je život usmjeren prema Bogu, neće se izmaći patnji i smrti, ali će se Bog proslaviti.

Nije da Isus u svoju patnju i smrt ide bez osjećaja. On je potresen i moli da ga, ako je moguće, taj čas mimoide. Zašto se odlučio za muku usprkos svoje unutarne patnje, unatoč strahu, svih nerazumijevanja i sve mržnje? Možda zbog toga što je slijedio zakon svojega srca, i u molitvi spoznao da je muka volja Božja.

Želi li dakle Bog da Isus umre? Sigurno ne, jer Bog je onaj koji spašava od smrti, koji daje život i oslobađa. No ako se čovjek ravna po Božjoj volji, jedva da su život i oslobođenje mogući bez opiranja u čovjeku i izvan čovjeka. Ako oni označuju put k spasenju, onda im se ne smije izmaći. Kušnja da se odloži križ (= posljedica načina života koji odgovara volji Božjoj) je za svakoga od nas velika: mnogo je privlačnije pustiti se dirnuti patnjama ljudi koji žive u situacijama daleko od nas, kako se ne bismo morali konfrontirati s patnjom onih koji su nam blizu. Ipak tamo gdje jesmo moramo pokušati donijeti život i oslobođenje. Jednako je tako zamamno vlastitu volju proglasiti voljom Božjom i tako zaobići Kalvariju. Ta Bog to zaista ne može od mene zahtijevati ... ?!?

Jedno je temeljno pitanje: kako spoznajemo volju Božju? Tako što smo uvijek otvoreni riječima Svetoga pisma, pa i onda kad ne pristaju u naš koncept. Tako što sudjelujemo u liturgiji, služimo se darovima sakramenata i prije svega tako da si uzmemo vremena za redoviti, osobni razgovor s Bogom i da oslušujemo što nam on govori. Tako ćemo vremenom sve više biti sposobni osjetiti koji poticaji dolaze od dobrog, a koji od zlog duha.

Pšenično zrno

IIsusu, preko drugih ljudi koji su često put ili putokaz, dolaze neki Grci (ne Židovi iz dijaspore).

Grci, pripadnici naroda filozofa i književnika, čuli su za rabina koji nudi sveopću poruku spasenja. Obraćaju se Isusovu učeniku grčkog imena, Filipu sa željom da vide Isusa, a on onda doziva drugog učenika grčkog imena, Andriju koji s njim ide Isusu da mu kažu za Grke.

Isus Filipu i Andriji u odsutnosti Grka iznosi nekoliko uvjeta za sve koji ga žele nasljedovati.

Uspoređuje se s pšeničnim zrnom koje mora umrijeti da bi donijelo rod. Isus govori o svojoj smrti, ali ne samo o svojoj. Iznosi jasnu poruku da onaj koji ga želi nasljedovati to treba činiti do kraja i biti spreman i umrijeti svojim sebičnim željama, sli i doslovce.

Rečenicom: *A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi*, svečano izjavljuje da njegova smrt ne znači uništenje onoga što je počeo. Štoviše, Isus govori da će k sebi privući pripadnike svih naroda. Evo, već stižu (Grci).

U drugom dijelu čitanja, Isus govori kakvom će smrti umrijeti. Zna da ga čeka teška i sramotna smrt i, kao čovjek, plaši se, ali prihvaća smrt jer znade da će ta patnja proslaviti Božje ime. Isusovo uskrsnuće najveća je proslava Božjeg imena.

<https://www.berceau-du-fer.com/>

Vršiti volju Božju

Emanuel

Proroštvo o Emanuelu smješteno je u povijesni kontekst siroefrajimskog rata oko 730. god. pr. Kr. Aramski kralj Rason i izraelski kralj Pekah htjeli su s judejskim kraljem Ahazom sklopiti savez protiv Asirije. Kako im se Ahaz nije htio pridružiti, jer je bio sklon Asiriji, Rason i Pekah su zavojštili protiv njega (usp. Iz 7,1).

Teološki problem koje se pojavio u tom političkom kontekstu, jest taj što se Ahaz, koji sjedi na Davidovu prijestolju, u svojim odlukama i stavovima ne savjetuje s Bogom. Štoviše, iz drugih biblijskih tekstova znademo da je ovaj kralj bio toliko odlutao od pravoga Boga da je čak svog vlastitog sina »proveo kroz oganj« (2 Kr 16,3; 2 Ljet 28,3), tj. prinio kao žrtvu po običaju krivobožačkih naroda, a usto je »u svakom pojedinom judejskom gradu podigao uzvišice da kadi tuđim bogovima« (2 Ljet 28,25). U tom kontekstu Bog koji sam nudi Ahazu znak primjer je njegove bezuvjetne naklonosti Davidovu prijestolju. No, Ahaz odbija i Božji znak. Rečenica: »Ne, neću iskat i iskušavati

Gospodina« na prvi pogled može zvučati pobožno, jer je traženje znaka često znak sumnje i nevjerice. Međutim, u ovom slučaju odbijanje znaka koji Bog daje označuje odbijanje suradnje s Bogom. Ahaz je tako naoko pobožnom rečenicom zapravo potvrdio svoju tvrdokornost.

Bog ipak daje znak kojega proglašava prorok Izaija. To je rođenje djeteta simbolična imena - *Emanuel*, što znači *Bog s nama*, i to od djevice kojoj se u ovom tekstu ime ne navodi. Puno se raspravlja o identitetu toga djeteta i njegove majke, kao i činjenici da se izvorna hebrejska riječ *alma* ne mora nužno odnositi na djevicu, nego općenito na mladu ženu. Ipak, Ahazovo odbijanje znaka i činjenica da Bog znak ipak daje, dopušta nam interpretaciju u smislu da je rođenje Emanuela čin izravnog Božjeg zahvata koji ne ovisi o čovjeku - muškarcu.

Stoga je značenje ovoga proroštva nadišlo svoj povijesni kontekst, te se u Novom zavjetu, točnije u Evanđelju po Mateju, njegovo konačno ispunjenje otkriva u Isusu iz Nazareta začeto po Duhu Svetome i rođenom od Djevice Marije (usp. Mt 1,18-24). U njemu je Bog došao da bi bio s nama na najbliži mogući način - to jest samim utjelovljenjem.

Od začeca do uskrsnuća

U ovom odlomku iz Poslanice Hebrejima nalazimo citat iz Psalma 40. kojega smo imali u otpjevnom psalmu. Odmah se ipak primijeti jedna razlika u tekstu. Dok u Ps 40,7 stoji »Nisu ti mile ni žrtve ni prinosi, nego si mi uši otvorio«, što je doslovni prijevod hebrejskog teksta, u Heb 10,5 čitamo: »Žrtva i prinos ne mile ti se, nego si mi tijelo pripravio«. Ta razlika postoji zato jer se pisac Poslanice Hebrejima koristio grčkom Biblijom, Septuagintom, u kojoj se nalazi ta tekstualna varijacija.

I jedan i drugi tekst dobro se uklapaju u temeljni smisao samoga Psalma, koji upućuje na to da se bogoslužje ne smije svoditi samo na hramske obrede nego se ono odnosi na čitav život po Božjem zakonu. U kontekstu Poslanice Hebrejima riječ 'tijelo' ipak izričitije od riječi 'uho' smjera na otajstvo Kristova utjelovljenja, koje Poslanica naziva njegovim ulaskom u svijet. U interpretaciji Kristova otajstva Poslanica Hebrejima ponajviše se usredotočuje na njegovu muku, smrt i uskrsnuće, jer je to dovršen njegov žrtveni prinos u kojem je prinio samoga sebe. Međutim, ovaj odlomak ističe kako je taj dovršeni prinos započeo već u trenutku njegova tjelesnog začeca.

Zdravo, milosti puna!

U poznatom evanđeoskom odlomku anđeo Gabriel pozdravlja Mariju riječima: »Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!« (Lk 1,28). Ne treba ispustiti iz vida da ovaj pozdrav, koji će ući i u bogoslužje Crkve kao redoviti pozdrav što ga predsjedatelj upućuje okupljenom narodu, na neki način prevodi i prilagođuje

ono ime sina iz Knjige Izaijine - Emmanuel - Bog s nama. Koliko je to bio neočekivan pozdrav, svjedoči i Marijina smetenost. U riječima anđela Gabriela prisutna je kristologija koja objašnjava pravi Isusov značaj. Obilato su tu rabljeni starozavjetni citati i aluzije na tekstove koji navješćuju rođenje sina. Više nego na tekst iz proroka Izaije, ove riječi podsjećaju na obećanje što ga je Bog dao Davidu o potomstvu koje će kraljevati zauvijek. Usto, tolika prisutnost Starog zavjeta u ovih nekoliko redaka govori o činjenici da je Bog vjeran svojim obećanjima i da je utjelovljenje Isusa Krista početak njihovih ostvarivanja. Marija traži dodatno objašnjenje kako će se to dogoditi. Ona je djevica (grč. parthenos), što je tripud ponovljeno u ovom odlomku. Anđeo objašnjava Mariji da će se to dogoditi snagom Duha Svetoga, a kao znak pruža joj primjer njezine rođakinje Elizabete. Anđelov je zaključak: »Ta Bogu ništa nije nemoguće!«, što odgovara riječima koje prate Sarino začeca u njezinoj starosti. Tako je u Utjelovljenju neprestano prisutan Stari zavjet. Sva je dosadašnja povijest spasenja stremila prema ovom trenutku, ovaj je trenutak naviještala i iščekivala, a čitav Stari zavjet govori o Kristu, baš kao što će to i sam uskrsli Krist reći učenicima na putu u Emaus na kraju Evanđelja, tumačeći im što »u svim Pismima ima o njemu«. Svijest o Božjoj svemoći omogućuje Mariji, a i drugima prihvaćanje njegova poziva.

Prvo čitanje: Iz 7, 10-14

Djevica će začeti.

Čitanje Knjige proroka Izaije

U one dane: Gospodin progovori Ahazu i reče mu:

»Zaišti od Gospodina, Boga svoga, znak za sebe iz dubine Podzemlja ili gore iz visina.« Ali Ahaz odgovori:

»Ne, neću iskati i neću iskušavati Gospodina.«

Tada reče Izaija:

»Čujte, dome Davidov.

Zar vam je malo dodijavati ljudima, pa i Bogu mom dodijavate!

Zato, sam će vam Gospodin dati znak:

Evo, djevica će začeti i roditi sina

i nadjenut će mu ime Emanuel,

S nama Bog!«

Riječ Gospodnja.

Otpjevni psalam: Ps 40, 7-11

Evo dolazim, Gospodine, vršiti volju tvoju!

Žrtve i prinosi ne mile ti se,
nego si mi uši otvorio;

paljenica ni okajnica ne tražiš.

Tada rekoh: »Evo dolazim!

U svitku knjige piše za mene:

Milje mi je, Bože moj, vršit volju tvoju,
Zakon tvoj duboko u srcu ja nosim.«

Pravdu ću tvoju naviještati

u zboru velikom

i usta svojih zatvoriti neću,

Gospodine, sve ti je znano.

Tvoju pravdu neću kriti u srcu,

kazivat ću vjernost tvoju i tvoj spas.

Tajit neću dobrote tvoje,

ni tvoje vjernosti velikoj skupštini.

Drugo čitanje: Heb 10, 4-10

U svitku knjige piše za mene: »Vršiti, Bože, volju tvoju!«

Čitanje Poslanice Hebrejima

Braćo!
Krv bikova i jaraca nikako ne može odnijeti grijeha. Zato Krist ulazeći u svijet veli: Žrtva i prinos ne mile ti se, nego si mi tijelo pripravio; paljenice i okajnice ne sviđaju ti se. Tada rekoh: »Evo dolazim!« U svitku knjige piše za mene: »Vršiti, Bože, volju tvoju!« Pošto gore reče: Žrtve i prinosi, paljenice i okajnice – koje se po Zakonu prinose – ne mile ti se i ne sviđaju, veli zatim: Evo dolazim vršiti volju tvoju! Dokida prvo da uspostavi drugo. U toj smo volji posvećeni prinosom tijela Isusa Krista jednom zauvijek.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Lk 1, 26-38

Evo, začet ćeš i roditi sina.

Čitanje svetoga evandjelja po Luki

Uono vrijeme: posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče: »Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!« Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče: »Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.«

Nato će Marija anđelu: »Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?« Anđeo joj odgovori: »Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začne sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!« Nato Marija reče: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!« I anđeo otiđe od nje.

Riječ Gospodnja

Prostor za Riječ

Euharistija je zahvaljivanje. Isus zahvaljuje tako što se daje i daruje bez kraja, Bogu i ljudima. Zahvaljuje najprije Bogu Ocu, prvom izvoru svakog darivanja. Zahvaljuje i grešnicima koji ga žele primiti, koji dopuštaju da uđe pod njihov nedostojan krov. Zahvaljuje i svojoj majci od koje je primio to tijelo i krv snagom Duha Svetoga. Od nje je naučio riječi predanja. Stoga je Marija slika Crkve koja se moli.

Evandelist Matej svoje Evandjelje počinje rodoslovljem. Tako prikazuje Isusa kao čovjeka ukorijenjenog u ljudsku povijest. To je povijest s usponima i padovima. Unatoč svim zaprekama Bog je vjeran svojim obećanjima. Rodoslovlje navodi i četiri žene. Tamara, Rahaba, Ruta i Bat Šeba nisu umetnute kao grešnice nego kao poganke. Osobitost tih poganskih žena je u tome što se pojavljuju u odlučujućim prekretnicama povijesti Izraela. Spominjanjem ovih žena Isusovo rodoslovlje postaje rodoslovlje milosti i oprostjenja, a ne ljudske veličine i dostignuća. U njihovom postojanju ima nešto neobično, naizvan nepravilno u odnosu na tijek uobičajene povijesti. Boljim promatranjem dobro se vidi da njih četiri prihvaćaju vjeru Izraela, prihvaćaju dom Izraelov. Na toj vjeri prenosi se dano

obećanje. Očita je povezanost s petom ženom, Marijom. Marijino *neka mi bude* stvorilo je prostor za sva vremena, prostor u koji nas poziva današnje Evandjelje.

Za pravovjerne Jeruzalemce Galileja je poganski kraj. U toj pokrajini Nazaret je na zlu glasu kao siromašno, neugledno mjesto sa svadljivim stanovnicima. Jedan od razloga nepovjerenja Isusu je upravo Nazaret. Natanael, jedan od prvih Isusovih učenika se javno čudio kao da iz Nazareta ništa dobra ne može doći. Nazaret se ne spominje ni u Starom zavjetu, ni u židovskim spisima. Niti jednom. Neki su mislili da je to izmišljeno mjesto. Da su ga kršćani izmislili radi Isusa. Kada su kopani temelji za novu baziliku iznad mjesta Isusovog utjelovljenja arheolozi su počeli otkrivati prošlost ovoga mjesta. Staro je više od tri tisuće godina, ali je uvijek bilo malo i siromašno. Kuće su se naslanjale na padine brda, tako što je stražnji dio bio ukopan kao spilja. Kad se kaže kuća misli se na jedan prostor u kojemu se boravi, jede i spava. Dvije takve kuće u Nazaretu postale su osobito znamenite. Udaljene su jedna od druge pedesetak metara. To je kuća Marijina, gdje je Riječ postala tijelom i kuća Josipova, gdje je Isus rastao i uz oca postajao tesar. Anđeo ne dolazi u sveti grad Jeruzalem, nego u nepoznato mjesto poganske Galileje, u siromašnu kućicu koja postaje najveće svetište na svijetu: Ovdje je Riječ postala tijelom. Tu se zbio događaj koji preobražava svijet i povijest.

Ivan Marko Rupnik, <http://kblj.hr/>

Novi zavjet ne započinje ni u hramu, ni na svetom brdu, nego u Djevičinoj kućici. U radnikovu, Josipovu domu, u poganskoj Galileji, Isus je odrastao kao Židov. Uči Pismo u roditeljskoj kući. Polazeći od Nazareta, kuća i obitelj se otkrivaju kao Crkva. Vrijeme u kojem živimo je vrijeme poganske Galileje za većinu kršćana. Crkva u svijetu svoje korijene treba tražiti u Nazaretu. Izajijino proroštvo koje smo čuli u prvom čitanju u početku je bilo možda nejasno. Anđelova poruka: Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus nije samo jeka nego i objašnjenje. Progovarajući po svom glasniku Mariji, Bog progovara svom narodu. Po Mariji je Riječ Božja našla u Nazaretu prostor za stanovanje. U svetoj misi svaki put prije pričesti ponavljamo riječi iz evanđelja: *Gospodine nisam dostojan da uđeš u moj dom.* Danas iskrenije molimo: Riječ tvoja koja se nastanila u Nazaretu kod Marije, neka se nastani i kod mene pa da ozdravim. Po svetoj pričesti i svetim životom da i ja sam postanem tijelo Kristovo i riječ njegova.

Služba riječi 255/09

Blagovijest

Sadržaj blagdana Blagovijesti ili Navještenja Gospodinova je evanđeoski događaj kad Božji glasnik, anđeo Gabrijel, naviješta Mariji, odabranje da bude Majka Isusa, Sina Božjega.

To je čas utjelovljenja, začeća Isusova pod srcem Marijinim.

Blagdan je devet mjeseci prije Isusova rođenja, Božića.

Sadržaj blagdana posebno je utkan u redovitu kršćansku molitvenu praksu: vjernici ga spominju tri puta dnevno, kad na glas zvona - ujutro, u podne i navečer - izriču molitvu, koja se, prema početnim riječima, zove "Anđeo Gospodnji". Moli se zasebno ili zajednički u obiteljima, a nedjeljom i blagdanom u crkvi, nakon poldanje i večernje mise.

To je razlog da se sa svih crkvenih zvonika tri puta dnevno oglasi zvono koje vjernike podsjeća i poziva na molitvu.

Premda blagdan nije "zapovijedani", u svim je crkvama bogoslužje po nedjeljnom rasporedu.

Bartolomé Esteban Murillo, *Nebesko i zemaljsko Trojstvo*, dio slike, <httpswww.familyproject.com>

Sveti Josip

Sveti Josip u umjetnosti

Sveti Josip, negdje do 17. stoljeća, obično je likovno prikazivan kao prosijed i proćelav, slabašan čovjek u poodmaklim godinama. Na likovnim prikazima često je razmjerno marginalan lik uz Mariju i Isusa, ponekad pasivno stoji potpuno u pozadini, osim na prikazima bijega u Egipat. U skladu sa židovskim običajima, Josip uvijek ima bradu. Budući da u evanđeoskim izvještajima nigdje nije navedena njegova dob, kasnija, apokrifna književnost nastoji ga opisati kao starca u vrijeme zaruka s Marijom. Takav Josipov prikaz nastao je radi izbjegavanja pitanja o spolnoj uzdržljivosti svetih zaručnika, a tako i pitanja o Marijinu djevičanstvu. Uz to, mnoge pisce zbunjivalo je spominjanje Isusove braće i sestara u kanonskim evanđeljima, kao i spominjanje drugih Josipovih potomaka u apokrifnoj literaturi.

U posljednja tri stoljeća, ukorak sa sve

većim zanimanjem za Josipovu ulogu u evanđeoskoj egzegezi, prestao je biti marginalni lik u prikazima Svete obitelji. Često prikazan kao mlađi muškarac ili pak mladić, osobito na protestantskim prikazima, koji se bavi svojim stolarskim radom ili kao ravnopravan i privržen član aktivno sudjeluje Svete obitelji.

Likovni kritičar Waldemar Januszczak naglašava prevagu prikaza svetog Josipa kao starca i to vidi kao potrebu "da se objasni i simbolizira njegova spolna nemoć: Kod, primjerice, Guida Renia u vrijeme Isusova rođenja, Marija ima petnaestak, a Josip oko sedamdeset godina. Stvarnu ljubavna veza među njima ne postoji. Josipov zadatak je stajati po strani u zakutcima štala na prikazima Betlehema i uputiti nas na štovanje Djevice, njegove zaručnice." Neki likovni kritičari smatraju da su predtridentinski likovni prikazi često imali namjeru poniziti Josipovu ulogu. Prema nekim povjesničarima umjetnosti, kao Charlene Villaseñor Black, "španjolski i meksički umjetnici iz sedamnaestog stoljeća rekonceptualizirali su prikaz svetog Josipa

i počeli ga prikazivati kao važnu figuru, ... predstavljajući ga kao mladenačku, fizički robusnu, marljivu glavu Svete obitelji." Primjerice, Bartolomé Esteban Murillo na slici Nebesko i zemaljsko Trojstvo, dao je istu važnost svetom Josipu je kao i Djevici Mariji.

Cijeli ciklusi prikaza života svetog Josipa vrlo su rijetki u srednjem vijeku, premda je često prisutan u prizorima iz života Djevice Marije i Isusa. Na oltaru Mérode oko 1425. godine, nizozemskog slikara Roberta Campina, koji se sastoji od tri dijela (triptih), desni dio je posvećen samo sv. Josipu. Prikazan je kako radi kao stolar.

Na nekim kipovima Josip je prikazan obasut cvijećem, osobito ljiljanima, što podsjeća na zapis iz apokrifnog Protoevanđelja o tome kako je Marijin supružnik izabran. Taj zapis pripovijeda da je Marijin budući muž trebao biti udovac kojega će Bog odabrati. U tu svrhu skupljani su štapovi židovskih udovaca.

Guido Reni, *Josip i dijete Isus*, <https://de.wikipedia.org/>

Josipov štap je procvjetao i tako pokazao da je on Božji odabranik. Zlatna Legenda (Legenda aurea) Jakova Voraginskog iz 13. stoljeća, nadahnuta mnogo starijim Pseudovanđeljem po Mateju, pripovijeda sličnu priču, premda napominje da je Veliki svećenik svim muškarcima, ne samo udovcima, iz Davidovog potomstva zapovjedio da svoje štapove ostave kod Hrama.

Neke pravoslavne ikone s motivima Isusova rođenja, prikazuju svetoga Josipa kako ga vrag napada kako bi prekinuo svoje zaruke s Marijom i kako se Josip odupire toj napasti.

<https://www.catholic.org/>

Dio freske "San svetog Josipa" Modesta Faustinija (19. stoljeće) u "Bazilici Svete kuće" u Loretu, <https://www.katholisch.de/>

Mali vjeronaučni leksikon

Kontemplacija

Kontemplacija, lat. *contemplatio*: duhovno gledanje, unutarnja molitva u kojoj se molitelj spontano usredotočuje na božanske stvari, čista molitva, „molitva srca“.

U povijesti kršćanske duhovnosti kontemplacija je pretposljednji stupanj mističnog jedinstva. Meditacija ili razmatranje prethodi kontemplaciji i više je metodična i sustavna.

U duhovnoj teologiji razlikuje se stečena kontemplacija i ulivena kontemplacija. Prva se stječe duševnim naporom i vježbom, a druga je dar božanske milosti. Prema duhovnim učiteljima (Ivan od Križa, Terezija Avilska) kontemplaciju katkad prati „duševna suhoća“ i prolazak kroz „tamnu noć“, stanja kad izostaje djelovanje diskurzivnih i analitičkih duševnih moći i suševnih osjećaja.

Kontemplativni redovi

Kontemplativni redovi, u katoličanstvu, redovi posvećeni povučenom načinu života i kontemplaciji. To su monaški (benediktinci, cisterciti, trapisti) i pustinjački (kartuzijanci, pavlini, augustinci, karmelićani) redovi. Oprjeka su im prosjački (kontemplativno-aktivni) i klerički (aktivni) redovi.

Konventualci

Konventualci, latinski *Ordo Fratrum Minorum Conventualium*, akronim *OFMConv*, hrvatski naziv *Red manje braće konventualaca*; u germanskim zemljama: *minoriti*, ogranak franjevačkoga prvoga reda, nastao 1517., kada se u raspravama oko siromaštva red podijelio na *konventualce ili minorite i opservante*, danas naprosto *franjevci*.

Imaju posebna pravila (konstitucije) i vlastitoga generala. Sjedište je reda u Rimu, na čelu mu je general, biran na šest godina; zakonodavnu vlast ima *generalni kapitul*. Red je podijeljen na provincije, kustodije i samostane. Konventualci nose crni habit s dugom kukuljicom i bijeli pasac. Dali su mnoge biskupe i kardinale, od kojih je najpoznatiji papa Siksto V. Drže poznata svetišta sv. Franje u Assisiju, sv. Antuna u Padovi i druge stare franjevačke bazilike; posjeduju stari arhiv prije podjele reda.

Godine 2000. u svijetu je bilo oko 4000 članova.

U Hrvatskoj djeluju u Hrvatskoj provinciji sv. Jeronima franjevaca konventualaca.

Sveti Dizma

24. ožujka

Sveti Dizma (Dismas, Dimas) je obraćeni razbojnik, koji je razapet s desne strane Isusovog križa. Prema pobožnoj legendi rodio se u razbojničkoj obitelji, koju je Sveta Obitelj susrela na svojem bijegu u Egipat. Bunar s vodom kojom je Marija prala malog Isusa, postao je čudotvoran pa su mnogi bolesnici dolazili po tu vodu i ozdravljali. Legenda govori da su po tu vodu došli i Dizmini roditelji, a kad je njihov bolesni sin kušao tu vodu, ozdravio je. Stoga su i razbojnici pustili Svetu Obitelj da mirno nastavi svoj put. Prošle su mnoge godine, a Dizma je kasnije i sam upao u loše društvo.

Postao je u Izraelu član razbojničke bande, ali za razliku od drugog člana te bande, Geste (Gestas), nikada nije bio nasilan. Dogodilo se da su i Dizma i Gestas razapeti zajedno sa Spasiteljem svijeta. Evanđelje ne navodi zločine zbog kojih su bili raspeti, ali je sigurno da su bili razbojnici, pljačkaši, a možda i ubojice. O tome govori i težina njihove kazne: smrt na križu, najokrutnija smrt. Na Kalvariji se Dizma divio Isusovoj strpljivosti i blagosti. On je u Isusu raspetom prepoznao obećanog Mesiju. Sa svojeg križa branio je Isusa od napada i uvreda lijevog razbojnika Gestasa.

O tome izvještava sveti Luka: *"Jedan od obješenih zločinaca vrijeđao je Isusa: „Zar nisi ti Mesija? Spasi sebe i nas!” Tada drugi progovori i ukori ga: „Zar se Boga ne bojiš, ti koji podnosiš istu kaznu? Mi smo ovdje po pravdi, jer primamo zasluženu plaću za svoja djela. Ali ovaj nije nikakva zla učinio.” Pa nadoda: „Isuse, sjeti me se kada dođeš u svoje kraljevstvo!” A Isus mu reče: „Zaista, kažem ti, danas ćeš sa mnom biti u raj!” (Lk 23, 39-43).* U riječima dobrog razbojnika jasno se nazrijeva kajanje, osuda vlastitih zlih čina, primanje kazne kao zadovoljštine za počinjene nepravde te vjera u Isusa

Crkva svetog Dizme, Zagrebu, Nova Ves

Krista, Gospodina i Kralja, koji ima svoje kraljevstvo. Takvo kajanje pribavilo je tom razbojniku ne samo Isusovo oprostjenje, već i ulazak u njegovo kraljevstvo, a tamo ulaze samo sveti. O desnom razbojniku kasnije su pisali mnogo i lijepo i velikani Crkve, među njima sveti Augustin, sveti Leon Veliki, sveti Ivan Zlatousti, sveti Ciprijan i sveti Toma Akvinski.

Svi oni u dobrom razbojniku vide primjer savršenog pokajanja, koje briše sve grijeh, a zazivaju ga i osuđenici na smrt. On je zapravo jedini svetac za kojeg se pouzdano zna da je završio u raj, iako se to u njegovom slučaju dogodilo u posljednji čas, „pet do dvanaest”. Sveti Dizma, dobri razbojnik, stekao je tijekom stoljeća mnoge časne naslove pa je tako postao *„prijatelj Isusa Krista, sudrug Isusova mučeništva, tužitelj Isusovih mučitelja, čuvar raja, Gospodinov prorok, odvjetnik i branitelj, Isusov pobočnik, orao koji leti u nebo”*.

Svetog Dizmu štuju diljem svijeta. Zaštitnik je tamnica, osuđenih zatvorenika, osoba osuđenih na smrt, umirućih, pogrebnika, kriminalaca pokajnika, zatvorskih svećenika te mnogih naselja, župa, crkava, kapela i poljske nadbiskupije Przemysl. Crkva svetog Dizme, sagrađena 1706., nalazi se i u našem Zagrebu (Nova Ves).

NAŠI POKOJNI

DALIBOR LAGATOR,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 23. ožujka 1992.

DRAGO BORŠIĆ,

PU osječko - baranjska, 23. ožujka 1993.

MILAN KRULJAC,

PU osječko - baranjska, Osijek, 24. ožujka 1992.

SENAD LIŠIĆ,

PU osječko - baranjska, Osijek, 24. ožujka 1992.

IVICA TOKIĆ,

PU osječko - baranjska, Osijek, 24. ožujka 1992.

IVICA BANIĆ,

PU zagrebačka, 28. ožujka 1993.

GORAN ČAKAN,

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Klisa, 25. ožujka 2000.

MILAN KOVAČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Klisa, 25. ožujka 2000.

POČIVALI U MIRU!